

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNICNEGA GRADIVA

2026

Zagorje, 2025

**Knjižnica
Mileta Klopčiča**
Zagorje ob Savi

Kazalo

1. POSLANSTVO KNJIŽNICE	3
2. RAZVIJANJE BRANJA, BRALNE KULTURE IN INFORMACIJSKE PISMENOSTI 3	
3. CILJI ZA UVELJAVLJANJE ENAKE DOSTOPNOSTI AKTUALNEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE	5
4. CILJI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM V LETU 2026	5
5. ZAKONSKE PODLAGE ZA NAČRTOVANJE NAKUPA GRADIVA	6
6. NAČRTOVANO ŠTEVILO ENOT KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	7
Načrtovano število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska.....	7
Načrtovano število enot neknjižnega gradiva na prebivalca	7
7. VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH BOMO OBLIKOVALI NAKUP	7
8. INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE OKOLJA.....	8
9. ZNAČILNE POTREBE OKOLJA.....	8
10. POSEBNE POTREBE OKOLJA.....	10
11. ZASTOPANOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA RAZLIČNIH MEDIJIH.....	11
12. ZASTOPANOST RAZLIČNIH TEMATSKIH OZ. PREDMETNIH PODROČIJ.....	12
13. ZASTOPANOST NASLOVOV PUBLIKACIJ V JAVNEM INTERESU	12
14. ZASTOPANOST PUBLIKACIJ SLOVENSКИH ZALOŽB.....	12
15. OMOGOČANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE	12
16. SODELOVANJE KNJIŽNICE Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI - MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA, OSREDNJA OBMOČNA KNJIŽNICA.....	12
17. DOSTOPNOST DO INFORMACIJ O KUPLJENEM GRADIVU V KATALOGU VZAJEMNEGA BIBLIOGRAFSKEGA SISTEMA.....	13
18. UTEMELJENOST ODPANJ OD STROKOVNIH PRIPOROČIL NAČRTOVANJA	13
19. ZAKLJUČEK.....	13

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva opisuje stanje zbirke ter kratkoročne in dolgoročne prioritete pri izgradnji knjižnične zbirke, s katero knjižnica izpolnjuje svoje poslanstvo, to pa je zadovoljevanje izobraževalnih, informacijskih, raziskovalnih in kulturnih potreb prebivalcev. Izgradnja knjižnične zbirke s tem postane bolj sistematična, transparentna in racionalnejša. Dokument je namenjen notranji in zunanji javnosti, ki lahko preveri načela, na podlagi katerih knjižnica gradi in vzdržuje knjižnično zbirko.

1. POSLANSTVO KNJIŽNICE

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi je splošna knjižnica in hkrati kulturno središče, ohranja lokalno kulturno dediščino ter prenaša spoštljiv odnos do nje na vse generacije, širi bralno kulturo pri vseh kategorijah in generacijah bralcev, je socialno središče različnih mnenj, zamisli in spoštuje pravico vseh do svobodne izbire knjižničnega gradiva in storitev.

Knjižnica je gostoljuben prostor strokovno usposobljenih, prijaznih in komunikativnih knjižničark in knjižničarjev, ki se odziva na potrebe okolja ter s svojimi dejavnostmi bogati kulturno, družabno in duhovno življenje v občini Zagorje ob Savi. Je tudi informacijsko središče, ki išče, raziskuje, svetuje in informira in se trudi uvajati nove tehnologije in novosti v stroki. Naša najvišja vrednota so zadovoljni uporabniki.

2. RAZVIJANJE BRANJA, BRALNE KULTURE IN INFORMACIJSKE PISMENOSTI

Knjižna vzgoja se začne že v zgodnjem otroškem obdobju, zato bo Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi v letu 2026 posebno pozornost namenila najmlajšim uporabnikom in njihovim družinam. V letu 2026 bomo nadaljevali sodelovanje z vrtcem in osnovno šolo. Učencem in predšolskim otrokom bomo predstavili delovanje splošne knjižnice ter jih spodbujali k samostojnemu obiskovanju knjižnice, izposoji knjig in sodelovanju v dejavnostih, namenjenih razvoju bralne pismenosti in ljubezni do branja. Med temi dejavnostmi so uganka meseca, pravljичne urice, ustvarjalne delavnice, itd.

V sodelovanju s šolo učenci sodelujejo v nacionalnem projektu Rastem s knjigo.

Za otroke med 4. in 6. letom starosti v sodelovanju z vrtcem že 30 let izvajamo projekt Bralna miška, namenjen spodbujanju zgodnjega branja in oblikovanju pozitivnega odnosa do knjige. Pomemben korak na tem področju predstavlja tudi uvedba igroteke, ki bo del knjižnične ponudbe in bo namenjena spodbujanju razvoja otroka skozi igro, učenje in skupno preživljanje prostega časa. Zbirka bo obsegala didaktične igre, igrače, miselne igre in drugo neknjižno gradivo, ki podpira razvoj bralnih, kognitivnih, socialnih in motoričnih spretnosti.

Igroteka bo vsebinsko dopolnjevala gradivo na mladinskem oddelku, kjer bodo otroci in mladi lahko izbirali med kartonkami, slikanicami, poučnimi knjigami, leposlovjem ter neknjižnim gradivom (avdio- in video vsebine, pravljice, risanke in filmi). Knjižnično gradivo bo urejeno po starostnih stopnjah, pri izbiri vsebinsko in zahtevnostno ustreznega gradiva pa bodo uporabnikom na voljo strokovni nasveti knjižničarjev in bibliotekarjev.

Knjižnica bo seveda tudi v letu 2026 redno izvajala bibliopedagoške ure za vse starostne skupine uporabnikov, s ciljem vzpostavljanja pozitivnega in trajnega odnosa do knjige ter branja. Poseben poudarek bo namenjen otrokom v obdobju prehoda na predmetno stopnjo osnovne šole, kjer se po izkušnjah zanimanje za branje pogosto zmanjša, zato bodo aktivnosti usmerjene v utrjevanje bralnih navad prav v tem obdobju.

Pri nakupu mladinskega gradiva bo knjižnica sledila kakovostnim merilom izbire, tako z vidika vsebine kot ilustracij. Pri tem se bo opirala na priporočila, strokovne nagrade, pozitivne kritike, priporočila strokovnjakov in stanovskih kolegov, sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, obisk knjižnih sejmov ter pregled založniških katalogov. Za mladinsko gradivo bo namenjenih vsaj 30 % vseh sredstev za nakup novega gradiva, kar odraža zavedanje o njegovem ključnem pomenu za dolgoročni razvoj bralne kulture.

Knjižnična zbirka bo tudi v letu 2026 oblikovana ob upoštevanju uravnoteženega razmerja med strokovnim gradivom in leposlovjem, pri čemer bo povečan poudarek na mladinskem leposlovju, ki ima pomembno vlogo pri vzgajanju bodočih rednih uporabnikov knjižnice. Knjižnica bo nadaljevala tudi z izvajanjem bralno-spodbujevalnih projektov, namenjenih najmlajšim in mladim uporabnikom.

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi odraslim uporabnikom ponuja raznoliko in vsebinsko uravnoteženo knjižnično zbirko, ki vključuje kakovostno in lahkotnejše leposlovje ter bogato zastopano strokovno in poučno gradivo. Zbirka se oblikuje na podlagi analize izposoje, izraženih interesov uporabnikov ter posebnosti lokalnega okolja.

Med strokovnimi vsebinami so v našem okolju izraziteje zastopana področja, kjer je zaznано večje povpraševanje, kot so družboslovje, vzgoja in izobraževanje, pa tudi področja, ki uporabnikom pomagajo pri osebnem razvoju, vseživljenjskem učenju ter reševanju vsakdanjih izzivov. Knjižnica pri tem upošteva potrebe uporabnikov, ki gradivo uporabljajo za študij, izobraževanje ali samostojno raziskovanje.

Med odrasle uporabnike knjižnica prišteva tudi dijake in študente, katerim omogoča dostop do gradiva za domače branje, učenje tujih jezikov, pripravo na maturo ter uporabo različnih učnih in raziskovalnih virov. Posebna pozornost je namenjena zagotavljanju ustreznega števila izvodov obveznega in priporočenega gradiva.

Odrasli uporabniki knjižnice predstavljajo zelo raznoliko skupino, zato zbirka vključuje gradivo za sprostitev, duhovno rast, splošno kulturno razgledanost, izobraževanje ter podporo pri vsakdanjih življenjskih situacijah. Knjižnica pri tem stremi k uravnoteženosti med različnimi vsebinskimi in zahtevnostnimi ravnmi.

Pomemben del ponudbe predstavljajo tudi elektronske knjige in drugi elektronski viri. Knjižnica omogoča izposajo bralnikov, ob tem pa z izvajanjem IKT delavnic in individualne pomoči, zlasti za starejše uporabnike, spodbuja uporabo e-gradiv. Kljub razvoju digitalnih oblik gradiva pa še vedno ostaja izrazito povpraševanje po klasičnih tiskanih knjigah, ki predstavljajo temelj knjižnične zbirke.

Z načrtno in strokovno zasnovano nabavno politiko bo knjižnica tudi v letu 2026 zagotavljala kakovostno, dostopno in uporabnikom prilagojeno zbirko, ki podpira bralno kulturo, vseživljenjsko učenje in aktivno vključenost odraslih v kulturno in družbeno življenje lokalne skupnosti.

Tako kot doslej, bo knjižnica tudi v letu 2026 organizirala različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem in bralno kulturo: literarne večere, srečanja s slovenskimi ustvarjalci ter zanimivimi osebnostmi iz različnih področij; študijske krožke namenjene učenju o življenju in za življenje; domoznanske dejavnosti namenjene zbiranju, obdelovanju in hranjenju knjižničnega gradiva, ki je povezano z območjem, v katerem knjižnica deluje; potopisna predavanja ob diapozitivih v sodelovanju s svetovnimi popotniki, pisci člankov in potopisnih knjig; predavanja in delavnice na različne teme, ki jih predlagajo uporabniki knjižnice;

priložnostne prireditve in razstave ob pomembnih dogodkih v knjižnici, slovenskih in svetovnih kulturnih praznikih; ure pravljic za predšolske otroke, tematske knjižne uganke za najmlajše ter zahtevnejše uganke za osnovnošolce; vključevanje v slovensko akcijo reševanja knjižnega kviza, seznanjanje organiziranih skupin z nalogami in cilji knjižnice Zagorje, postavitvijo knjižničnega gradiva po UDK sistemu in starostnih stopnjah; uvajanje uporabnikov v samostojno iskanje gradiv s pomočjo elektronskih katalogov; ustvarjalne delavnice ki potekajo v vseh enotah in bralna značka za predšolske otroke v sodelovanju knjižnice in vrtca.

Knjižnica Mileta Klopčiča bo v letu 2026 izvajalec cele palete dejavnosti, ki bogatijo lokalni prostor in ljudi v njem. Ob tem bo knjižnica sodelovala z mnogimi lokalnimi institucijami in mediji v civilnem in kulturnem prostoru.

3. CILJI ZA UVELJAVLJANJE ENAKE DOSTOPNOSTI AKTUALNEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE

Za aktualnost knjižnične zbirke bomo v letu 2026 skrbeli z rednim dopolnjevanjem in rednim izločanjem knjižničnega gradiva v skladu s Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, v upoštevali bomo kriterije Standardov. Upoštevali bomo tudi navodila nacionalne knjižnice o izločanju in odpisu gradiva.

V letu 2026 bomo kupovali zadnje izdaje in tekoče letnice, pri kontinuiranih virih bomo kontrolirali dotok posodobitev, pri elektronskih virih pa aktualizacije verzij. Pri nabavi strokovnega gradiva bomo pozornost namenili le najnovejšim izdajam.

Knjižnica bo v letu 2026 upoštevala aktualnost knjižničnega gradiva v največji meri.

4. CILJI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM V LETU 2026

Nabavna politika je prilagojena utripu frekventnosti obiska oz. povpraševanja po gradivu: vsi kupljeni naslovi bodo dostopni v osrednji knjižnici, dodatni pa v krajevnih knjižnicah v Kisovcu in na Izlakah. Nakup si bomo prizadevali ohranjati na primernem količinskem nivoju, zato je predviden tudi variabilen lastni vložek sredstev knjižnice (ki ga lahko med letom povečamo gleda na uspešnost poslovanja oz. pridobivanja lastnih sredstev).

Gradili bomo kvalitetno knjižnično zbirko za vse starostne skupine od predšolskih otrok do tretjega življenjskega obdobja.

Gradivo mora biti enako dostopno vsem prebivalcem na območju knjižnice (to zagotavljamo z medoddelčno in medknjižnično izposajo).

Knjižnično zbirko bogati dostopnost do e-virov (e-knjige in zvočne knjige). Tudi v letu 2026 bomo nadaljevali z dopolnjevanjem novih licenc; uporabnikom omogočimo dostop do pretežnega dela e-knjig na platformi Cobiss-ELA, pri zvočnih knjigah pa vsako leto osnovni paket dopolnujemo z dodatnimi licencami.

V domoznanskemu oddelku zbiramo, obdelujemo in hranimo gradivo, ki je kakorkoli povezano z območjem, ki ga pokriva knjižnica (monografije, razglednice, fotografije, drobni tisk, diplome in študijska literatura). Pridobivanje tega gradiva je prav tako vezano na nakup: monografije, razglednice, fotografije, manjši delež pa je podarjen.

Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva smo v skladu z javnim interesom na področju kulture upoštevali naslednje kriterije:

- aktualnost knjižničnega gradiva,
- zastopanost različnih vrst, oblik in dostopnosti knjižničnega gradiva (standardi: 90 % tiskanih medijev, 10 % neknjižnega gradiva in e-knjig – tudi zvočnih knjig),
- zastopanost gradiva na različnih medijih,
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij (enakovredno zastopana vsa področja znanosti in kulture – upoštevajoč UDK sheme),
- zastopanost vsaj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu,
- zastopanost publikacij vsaj 50 – ih slovenskih založb,
- zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva v razmerju do 50 % leposlovja in do 50 % stroke; zastopanost do 30 % naslovov za mladino,
- kvaliteten in relevanten izbor v krajevni in potujoči knjižnici,
- trudili se bomo za povezanost vseh elementov knjižničnega sistema za sodelovanje (medknjižnična izposoja, medoddelčna izposoja),
- omogočali bomo dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema, - promovirali bomo našo knjižnično zbirko,
- omogočali bomo enake možnosti dostopa do gradiva vsem uporabnikom – če ne drugače s posredovanjem in posebno pomočjo.

Pozorni bomo tudi na to, da vzdržujemo enakomerno zastopanost gradiv tako v osrednji knjižnici v Zagorju, kot v enotah Kisovec in Izlake.

Spodbujali bomo bralne navade, bralno kulturo ter razvijali funkcionalno pismenost.

Ugotavljali bomo potrebe in interese ciljnih skupin ter jim zagotavljali ustreznost knjižnične zbirke ob upoštevanju prioritet lokalne skupnosti.

Z vsebinsko bogatim prirastom bomo gradili kvalitetno in uravnoteženo knjižnično zbirko.

5. ZAKONSKE PODLAGE ZA NAČRTOVANJE NAKUPA GRADIVA

- Zakon o knjižničarstvu (UL RS št. 87/01, 96/02 in 92/15).
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS št. 28/23).
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS št. 88/03).
- Stokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice: 2018-2028 (2019). Ljubljana: ZBDS.
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga.
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS št. 29/03 in 162/22).
- Rampih, S.(2010). Nabavna politika v splošnih knjižnicah. Ljubljana: ZBDS.
- Vilar, P. (2017). Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo. Ljubljana: ZBDS.
- Strategija razvoja splošnih knjižnic 2022-2027.
- Nabavna politika Knjižnice Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi.
- Letni delovni načrt Knjižnice Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi.

6. NAČRTOVANO ŠTEVILO ENOT KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V letu 2026 načrtujemo nakup oziroma prirast 2500 enot gradiva.

Načrtovali smo v skladu s finančnimi zmožnostmi ter pričakovanji financiranja s strani Ministrstva za kulturo.

Načrtovano število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska

V Knjižnici v Zagorju smo bili v letu 2025 naročeni na 61 tekočih naslovov serijskih publikacij. V letu 2026 načrtujemo povečanje števila naslovov in izvodov, da se čimbolj približamo zahtevanim standardom, saj jih uporabniki pričakujejo, berejo in mnogi obiskujejo knjižnico predvsem iz tega razloga.

Načrtovano število enot neknjižnega gradiva na prebivalca

V letu 2026 bomo zagotovili nakup gradiva na različnih medijih tako, da bomo v skladu s ponudbo na trgu in povpraševanjem v knjižnici zadovoljili potrebe naših obstoječih in potencialnih uporabnikov.

7. VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH BOMO OBLIKOVALI NAKUP

a) Strokovno gradivo (50% nakupa)

Izbirali bomo strokovno gradivo, namenjeno izobraževanju, raziskovanju in vseživljenjskemu učenju. Poskrbeli bomo za uravnoteženo zastopanost vseh strok, naše vodilo pa bo struktura uporabnikov knjižnice.

b) Leposlovje (50% nakupa)

Izbirali bomo leposlovje slovenskih avtorjev (otroci, mladina, odrasli) in kvalitetne prevode iz tujih jezikov. Izbirali bomo kvalitetno leposlovje v tujih jezikih in upoštevali tudi izbor za učenje tujih jezikov.

Manj zahtevno leposlovje bomo pred nakupom vedno znova preverili, če ustreza postavljenim kriterijem kvalitete.

c) Neknjižno gradivo (10% nakupa)

AV gradivo: nabavljali bomo izobraževalna dela za otroke in mladino, filme iz slovenske produkcije ter nagrajena dela svetovne produkcije.

Računalniško gradivo: izbirali bomo gradivo, ki bo v podporo informacijskemu opismenjevanju, spodbujanju uporabe elektronskih gradiv in ustvarjalni rabi računalnika.

d) Domoznansko gradivo:

Pridobivali bomo čim bolj raznovrstno domoznansko gradivo na različnih nosilcih, ki dokumentira in obeležuje našo lokalno skupnost, ter tako gradili našo domoznansko zbirko.

e) V predpisani količini bomo nabavljali publikacije, ki jih bo sofinanciralo Ministrstvo za kulturo.

8. INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE OKOLJA

Zagorje ob Savi je bilo v preteklosti izrazito industrijsko in rudarsko-energetsko območje, kar je vplivalo na njegovo gospodarsko, socialno in prostorsko podobo. S prestrukturiranjem industrije in postopnim opuščanjem rudarske dejavnosti se območje sooča z izzivi, povezanimi s spremembami v zaposlitveni strukturi, izobraževalnimi potrebami prebivalstva ter odseljevanjem mladih in visoko izobraženih kadrov. Eden izmed ključnih ciljev razvojnih prizadevanj lokalne skupnosti je zato preoblikovanje Zagorja v odprto, sodobno in vključujočo lokalno skupnost, prijazno tako prebivalcem kot obiskovalcem, ter ustvarjanje okolja, ki spodbuja znanje, ustvarjalnost in ostajanje mladih v lokalnem prostoru.

Izobrazbena struktura prebivalstva, starejšega od 15 let, kaže na raznolikost potreb po informacijah in znanju: približno 7 % prebivalcev nima dokončane osnovne šole, 29 % ima dokončano osnovno izobrazbo, 31 % srednjo poklicno izobrazbo, 24 % srednjo izobrazbo, 4 % višjo izobrazbo in 5 % visoko izobrazbo. Takšna struktura zahteva širok in uravnotežen nabor knjižničnih storitev, ki naslavlja tako potrebe po osnovni informacijski pismenosti kot tudi potrebe po nadaljnjem izobraževanju, raziskovanju in osebnem razvoju.

V ta razvojna prizadevanja se aktivno vključuje Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi, skupaj s krajevnima knjižnicama v Kisovcu in na Izlakah. Knjižnica pri svojem delovanju in načrtovanju knjižnične zbirke izhaja iz dejanskih potreb okolja ter upošteva različne ciljne skupine uporabnikov, med katerimi so otroci in mladina, odrasli, starejši, brezposelni, dijaki, študenti ter uporabniki s posebnimi potrebami.

Knjižnica v lokalnem okolju deluje kot pomembno informacijsko, izobraževalno, kulturno in socialno središče, ki:

- omogoča dostop do zanesljivih informacij in znanja,
- podpira vseživljenjsko učenje in samostojno izobraževanje,
- spodbuja bralno kulturo in kulturno ustvarjalnost,
- prispeva k digitalni vključenosti in zmanjševanju digitalnega razkoraka,
- ter krepi socialno povezanost in vključenost prebivalcev.

Pri načrtovanju in nakupu knjižničnega gradiva ter razvoju storitev bo knjižnica tudi v letu 2026 v največji možni meri upoštevala kulturne, informacijske, izobraževalne, raziskovalne, komunikacijske in socialne potrebe lokalnega okolja. Poseben poudarek bo namenjen gradivu in programom, ki prispevajo k dvigu ravni znanja, kulturne razgledanosti, digitalnih kompetenc ter kakovosti življenja prebivalcev Zagorja ob Savi.

Z aktivno vlogo v lokalni skupnosti knjižnica pomembno prispeva k razvoju odprte, povezane in učeče se skupnosti, v kateri ima znanje osrednje mesto.

9. ZNAČILNE POTREBE OKOLJA

Za uspešno uresničevanje ciljev splošne knjižnice je bistveno, da so knjižnične storitve v celoti dostopne vsem potencialnim uporabnikom, ne glede na starost, izobrazbo, socialni položaj ali druge osebne okoliščine. Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi skupaj s krajevnima

knjižnicama v Kisovcu in na Izlakah pri svojem delovanju prepoznava in naslavlja raznolike potrebe lokalnega okolja ter temu prilagaja razvoj knjižnične zbirke in storitev.

Predšolski otroci in družine

Knjižnica aktivno sodeluje z vsemi vrtci v občini, ki knjižnico redno obiskujejo v okviru organiziranih skupin. Otrokom in vzgojiteljem predstavljamo knjižnico, njeno zbirko in storitve, saj se zavedamo pomena zgodnjega spodbujanja predbralnih sposobnosti. Za to ciljno skupino izvajamo projekte in dejavnosti, kot so Bralna miška, pravljичne ure, ustvarjalne delavnice in druge vsebinsko aktualne aktivnosti.

Pri izgradnji knjižnične zbirke za predšolske otroke knjižnica upošteva različne pristope k družinski pismenosti ter raznolikost družinskih okolij. Posebna pozornost je namenjena spremljanju aktualne slovenske knjižne produkcije in kakovostnih prevodov. Tudi pri nabavi neknjižnega gradiva je vodilo kakovost, umetniška vrednost, premišljen izbor igrač in vsebin, kar se v letu 2026 dodatno krepi z uvajanjem igroteke.

Osnovnošolci

Knjižnica sodeluje z vsemi osnovnimi šolami in njihovimi enotami v številnih projektih ter pri oblikovanju knjižnične zbirke, namenjene osnovnošolcem. S pestrim izborom strokovnega in leposlovnega gradiva, serijskih publikacij ter neknjižnega gradiva knjižnica spodbuja trajnejšo motivacijo za branje in uporabo knjižničnih storitev. Posebna pozornost je namenjena tudi vsebinam, ki podpirajo nadstandardne šolske programe, zlasti na področju okoljske ozaveščenosti, zdravja in trajnostnega razvoja.

Knjižnica osnovnošolcem omogoča spoznavanje informacijskih pripomočkov ter utrjuje zavedanje, da sta branje in uporaba knjižnice prijetna, koristna in dostopna.

Srednješolci

Za dijake knjižnica predstavlja pomemben vir informacij, idej in prostora za učenje v družbi, ki temelji na znanju in informacijah. Dijaki knjižnico uporabljajo za raziskovalno in projektno delo, iskanje informacij, pisanje seminarskih nalog ter kakovostno preživljanje prostega časa. Knjižnica s srednjo šolo uspešno sodeluje tudi v nacionalnem projektu Rastem s knjigo za srednješolce.

S skrbno izbranim gradivom knjižnica spodbuja razvoj informacijske pismenosti, bralnih navad, kritičnega mišljenja in ustvarjalnosti pri mladih uporabnikih.

Študenti in mlajši odrasli

Pri izgradnji knjižnične zbirke knjižnica upošteva tudi potrebe študentov, ki jih obravnava kot mlajše odrasle. Zbirka vključuje strokovno in znanstveno literaturo z različnih področij, v slovenskem in tujih jezikih, ter dostop do elektronskih virov. Poleg študijskega gradiva knjižnica ponuja tudi vsebine, ki so skladne z njihovimi življenjskimi situacijami, interesi in potrebami po osebem razvoju.

Odrasli in starejši odrasli

Odrasli in starejši predstavljajo najširšo ciljno skupino uporabnikov, zato je njim namenjen obsežen del knjižnične zbirke. Knjižnica jim omogoča dostop do raznovrstnega gradiva za sprostitve, izobraževanje, duhovno rast, informiranje in reševanje vsakdanjih izzivov. Posebna pozornost je namenjena tudi starejšim uporabnikom, zlasti na področju digitalne pismenosti in dostopa do e-virov.

Kulturni, civilni prostor in lokalni mediji

Zagorje ob Savi ima bogato kulturno tradicijo ter številna kulturna društva, ustvarjalce in izobraževalne ustanove. Knjižnica Mileta Klopčiča aktivno sodeluje z njimi pri organizaciji in izvedbi kulturnih prireditev, razstav, predstavitev in drugih dogodkov. Posebno vlogo ima tudi pri podpori lokalnim medijem in civilni družbi, njihove potrebe pa upošteva tudi pri oblikovanju knjižnične zbirke in domoznanskih vsebin.

Knjižnica bo tudi v letu 2026 pri nakupu knjižničnega gradiva in razvoju storitev v največji možni meri upoštevala značilne potrebe lokalnega okolja, s ciljem zagotavljanja kakovostne, dostopne in uporabnikom prilagojene knjižnične javne službe.

10. POSEBNE POTREBE OKOLJA

V lokalnem okolju Zagorja ob Savi pomemben del prebivalstva predstavljajo otroci, mladostniki in odrasli s posebnimi potrebami, zato knjižnica njihovo vključevanje obravnava kot eno izmed svojih ključnih nalog. Otroci s posebnimi potrebami se izobražujejo v Osnovni šoli dr. Slavka Gruma, odraslim osebam s posebnimi potrebami pa podpora pri vključevanju v vsakdanje življenje, delo in varstvo nudi Varstveno-delovni center Zagorje ob Savi, ki izvaja programe vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Takšna zaposlitev omogoča ohranjanje pridobljenih znanj ter razvoj novih sposobnosti oseb z duševnimi in telesnimi ovirami.

Sodelovanje med VDC- jem, osnovno šolo in knjižnico Zagorje je nastalo 15 let nazaj, ko se je začel projekt Berite z nami – projekt bralne značke za uporabnike s posebnimi potrebami. Tudi v letu 2026 bo knjižnica izvajala projekt Berite z nami. V projekt so vključeni učenci OŠ dr. Slavka Gruma in varovanci VDC Zagorje. Gre za vodeno »bralno značko«, ki poteka od oktobra do aprila.

V knjižnici že vrsto let uspešno deluje študijski bralni krožek, v okviru katerega članice nudijo individualno bralno pomoč invalidom in starejšim uporabnikom. Posebno mesto ima tudi projekt Berite z nami, ki predstavlja vodeno bralno značko za otroke in odrasle s posebnimi potrebami ter spodbuja branje, razumevanje in socialno vključenost.

Pri zagotavljanju dostopnosti knjižničnih storitev je bila posebna pozornost namenjena Enoti Kisovec, ki v največji meri izpolnjuje prostorske in tehnične normative za dostopnost. Enota je dostopna gibalno, senzorno in duševno oviranim uporabnikom ter ima urejeno dvigalo, dovolj široke in pregledne prostore za gibanje z invalidskim vozičkom ter prilagojene sanitarije.

Knjižnica zagotavlja tudi individualno podporo uporabnikom s posebnimi potrebami, vključno s svetovanjem, informiranjem in pomočjo pri iskanju gradiva. Na željo uporabnikov knjižnica omogoča dostavo gradiva na parkirišče pred knjižnico, po pošti ali po dogovoru tudi na dom. Slabovidnim uporabnikom je na voljo elektronsko povečevalo.

Dostopnost za gibalno ovirane uporabnike je zagotovljena tudi v enoti Zagorje, kjer je bila nameščena klančina, ter v enoti Izlake, s čimer knjižnica postopno izboljšuje pogoje dostopa v vseh svojih enotah.

Knjižnica redno sodeluje tudi z Osrednja knjižnica Celje, ki organizira strokovna izobraževanja knjižničarjev za delo z uporabniki s posebnimi potrebami, kar prispeva k večji strokovnosti in občutljivosti pri delu z ranljivimi skupinami.

Pri načrtovanju nabave knjižničnega gradiva in razvoju storitev bo knjižnica tudi v letu 2026 v največji možni meri upoštevala posebne potrebe prebivalcev, zlasti z izborom prilagojenih gradiv, vsebin v lahko berljivi obliki ter programov, ki spodbujajo vključenost, dostopnost in enake možnosti za vse uporabnike.

11. ZASTOPANOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA RAZLIČNIH MEDIJIH

V letu 2026 bo Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi nadaljevala z načrtnim dopolnjevanjem knjižnične zbirke na različnih medijih, skladno s strokovnimi standardi in spremenjenimi navadami uporabnikov. Poseben poudarek bo namenjen sodobnim in uporabnikom dostopnim oblikam gradiva, ob hkratnem postopnem opuščanju zastarelih nosilcev informacij.

Zbirka neknjižnega gradiva v knjižnici obsega:

- glasbene zgoščenke in druge zvočne posnetke,
- DVD-je (filmske in dokumentarne vsebine),
- zvočne knjige,
- pripomočke za učenje tujih jezikov in samoizobraževanje,
- igrače in didaktične pripomočke v okviru igroteke,
- elektronske knjige, zvočne knjige in elektronske podatkovne zbirke z možnostjo dostopa na daljavo (COBISS Ela).

V letu 2026 knjižnica ne načrtuje več nakupa CD-ROM-ov, saj gre za medij, ki ga uporabniki vse manj uporabljajo in ga nadomeščajo sodobnejše digitalne oblike dostopa do informacij.

Namesto tega bo večja pozornost namenjena:

- razvoju in dopolnjevanju igroteke,
- širitvi in promociji elektronskih gradiv v okviru sistema COBISS Ela,
- ter zagotavljanju raznolikega in kakovostnega zvočnega ter avdiovizualnega gradiva.

Večina gradiva na različnih medijih je locirana v osrednji knjižnici v Zagorju, del pa tudi v krajevnih enotah, skladno s prostorskimi in organizacijskimi možnostmi. Vse gradivo je uporabnikom praviloma na voljo v prostem pristopu, kar spodbuja samostojno uporabo in večjo dostopnost.

Kljub omejenim prostorskim pogojem si bo knjižnica tudi v letu 2026 prizadevala uporabnikom omogočiti čim širši dostop do raznolikih oblik gradiva, saj te pomembno prispevajo k razvoju bralne, informacijske in digitalne pismenosti ter kakovostnemu preživljanju prostega časa.

Z uravnoveženim razvojem zbirke na različnih medijih knjižnica sledi sodobnim trendom ter potrebam lokalnega okolja in krepi svojo vlogo sodobne, dostopne in uporabnikom prijazne javne ustanove.

12. ZASTOPANOST RAZLIČNIH TEMATSKIH OZ. PREDMETNIH PODROČIJ

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018) priporočajo razmerje med leposlovnim in strokovnim gradivom do 50 % naslovov leposlovnega gradiva v krajevnih knjižnicah. Delež knjižničnega gradiva za predšolske otroke, šolske otroke in mladostnike je 30 % naslovov. Knjižnica bo pri izboru gradiva smiselno upoštevala delež teh skupin med prebivalci ter prioritete med knjižničnimi vlogami. Zastopnost različnih tematskih oz. predmetnih področij bo knjižnica upoštevala v največji meri.

13. ZASTOPANOST NASLOVOV PUBLIKACIJ V JAVNEM INTERESU

Nakup v letu 2026 bo upošteval predpisano zastopnost naslovov publikacij v javnem interesu - v vsaki organizacijski enoti knjižnice.

14. ZASTOPANOST PUBLIKACIJ SLOVENSКИH ZALOŽB

Gradivo bomo nabavljali pri različnih ponudnikih, zastopane bodo publikacije najmanj 50 slovenskih založb.

15. OMOGOČANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE

Nabavljeno gradivo bo locirano na treh lokacijah. Knjižnična zaloga bo v celoti dostopna vsem prebivalcem občine Zagorje ob Savi. Celotni novo nakupljeni del zbirke bo postavljen v prostem pristopu in dostopen vsem uporabnikom knjižnice. Le zelo redki izvodi bodo imeli status uporabe v čitalnici. Vsebinsko nakupa bomo popularizirali v medijih in mesečno izdelovali sezname novitet, ki jih bomo redno objavljali v knjižnici.

V letu 2026 ne načrtujemo povečanja tedenske odprtosti osrednje knjižnice. Odprtost enot Kisovec in Izlake je ustrezna in primerna, skladna z Uredbo.

V vseh naših organizacijskih enotah nudimo 100% dostop do vzajemnega kataloga in tako bo tudi v letu 2026.

V statističnih meritvah vedno štejemo le aktivne člane. V letu 2026 si želimo povečati članstvo.

16. SODELOVANJE KNJIŽNICE Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI - MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA, OSREDNJA OBMOČNA KNJIŽNICA

Knjižnica Zagorje sodeluje z vsemi knjižnicami, ki so povezane v mrežo medknjižnične izposoje. Sodelujemo tudi z Osrednjo Knjižnico Celje, ki je naša območna knjižnica in

knjižnicam s svojega področja zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij, nudi strokovno pomoč, koordinira zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje, usmerja izločeno knjižnično gradivo s svojega območja. Knjižnice se na svojem območju strokovno povezujemo v območno mrežo, ki zagotavlja kvalitetno in koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti.

17. DOSTOPNOST DO INFORMACIJ O KUPLJENEM GRADIVU V KATALOGU VZAJEMNEGA BIBLIOGRAFSKEGA SISTEMA

Informacije o kupljenem gradivu bodo, tako kot doslej, vedno na voljo in sproti dosegljive v sistemu COBISS.

18. UTEMELJENOST ODPSTOPANJ OD STROKOVNIH PRIPOROČIL NAČRTOVANJA

Nakup gradiva je tesno povezan s sredstvi, ki jih knjižnici namenita občina in država, vendar bo naš nakup v letu 2026 proporcionalen, odstopanj od strokovnih priporočil ne načrtujemo. Do odstopanj strokovnih priporočil lahko pride le v primeru zmanjšanja sredstev za nakup knjižničnega gradiva. Če se bodo v letu 2026 iz katerega koli vira financiranja zmanjšala, bo knjižnica nabavljala manjše število izvodov prevedenega leposlovja lahkotnejših žanrov, omejevala nakup tujejezične literature (strokovne in zahtevnejše leposlovne), omejevala nakup trenutno aktualne literature, ki nima trajnejše veljavnosti oziroma vrednosti, omejevala nakup gradiva za otroke, ki ima krajši čas obstojnosti (npr. kartonke, knjige z zavihki ipd.) itd. V primeru radikalnejšega zmanjšanja sredstev bomo nakup omejevali linearno po vseh vsebinskih in oblikovno-vrstnih kategorijah gradiva.

19. ZAKLJUČEK

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi želi z načrtovanim nakupom knjižničnega gradiva v letu 2026 zagotoviti čim širši in kakovosten nabor vsebin za raznolik krog uporabnikov ter s tem uresničevati svojo vlogo osrednje javne kulturne, informacijske in izobraževalne ustanove v lokalnem okolju.

Načrt nabave je usmerjen v pridobivanje aktualnih, kakovostnih in vsebinsko raznolikih naslovov, ki omogočajo seznanjanje s slovenskim leposlovjem in prevodi tuje literature, hkrati pa odgovarjajo na informacijske, izobraževalne, raziskovalne in prostočasne potrebe vseh ciljnih skupin. Poseben poudarek bo namenjen otrokom in mladim, pri katerih želi knjižnica z ustreznimi izbiro gradiva, razvojem igroteke in spremljevalnimi programi spodbujati veselje do branja ter dolgoročno razvijati bralne navade.

Z načrtnim nadomeščanjem izrabljenega in zastarelega gradiva bo knjižnica dvigovala kakovost knjižnične zbirke ter zagotavljala njeno aktualnost in uporabnost. Posebna pozornost bo namenjena tudi zagotavljanju ustreznega števila izvodov glede na potrebe in pričakovanja uporabnikov, s ciljem uravnoteženega in učinkovitega obtoka zbirke.

V skladu s sodobnimi trendi bo knjižnica v letu 2026 dodatno razvijala ponudbo različnih nosilcev informacij, zlasti elektronskih gradiv in e-knjig (COBISS Ela), zvočnih knjig ter

neknjižnega gradiva, ob hkratnem razvoju igroteke kot nove oblike podpore učenju, razvoju in kakovostnemu preživljanju prostega časa.

Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva so bili upoštevani strokovni kriteriji celovitosti, kakovosti, uravnoveženosti in izvedljivosti, pa tudi značilne potrebe lokalnega okolja. Z načrtovano nabavo knjižnica ne zasleduje zgolj povečanja obsega zbirke, temveč tudi krepitev vloge knjižnice kot prostora znanja, učenja, kulture in vključevanja, ter pridobivanje novih uporabnikov in članov.

Zagorje ob Savi, december 2025

mag. Tadeja Casagrande, direktorica